

РОЗДІЛ 13

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ЮРИДИЧНОЇ НАУКИ

УДК 342.951

DOI <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2024-12/106>

АДМІНІСТРАТИВНО-ДЕЛІКТНА ЮРИСДИКЦІЯ ПАТРУЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ ТА ЗАРУБІЖНИХ КРАЇН

ADMINISTRATIVE-DELICT JURISDICTION OF THE PATROL POLICE OF UKRAINE AND FOREIGN COUNTRIES

Моргунов О.А., д.ю.н., професор, ректор*Дніпровський державний університет внутрішніх справ**ORCID ID: 0000-0003-2259-3620*

Метою статті є дослідження сутності та змісту адміністративно-деліктної юрисдикції патрульної поліції України та окремих зарубіжних країн. В результаті дослідження з'ясовано, що адміністративно-деліктна юрисдикція патрульної поліції це діяльність, визначена межами компетенції патрульної поліції (її посадовими особами), яка спрямована на виявлення адміністративних деліктів (правопорушень) та притягнення осіб, що їх вчинили до адміністративної відповідальності. Встановлено, що патрульна поліція (її посадові особи) наділена повноваженнями щодо повного комплексу реалізації адміністративно-деліктної юрисдикції, адже патрульні уповноважені як виявляти адміністративні правопорушення та оформлювати матеріали про їх вчинення так і розглядати справи про адміністративні правопорушення, включені до їх юрисдикції, а керівники патрульної поліції наділені повноваженнями і щодо перегляду рішень патрульних у порядку досудового (або позасудового) оскарження таких рішень. Визначено адміністративно-юрисдикційні повноваження патрульних поліцейських по застосуванню заходів адміністративної відповідальності в загальному та скороченому провадженні.

На підставі аналізу адміністративно-деліктної практики діяльності патрульних поліцейських в окремих зарубіжних країнах зроблено висновок, що в більшості вони наділені обмеженими повноваженнями, які спрямовані перед усім на запобігання правопорушенням та фіксації таких правопорушень з переданням матеріалів до розгляду або керівнику поліції або до місцевого суду. В той же час як певний орієнтир для удосконалення діяльності патрульної поліції України може слугувати діяльність патрульної поліції Австрії щодо наділення досить широкими повноваженнями по застосуванню суттєвих штрафних стягнень до осіб, які вчинили адміністративні правопорушення без втручання суду.

Доведено, що з метою дотримання прав громадян в діяльності поліції та з урахуванням зарубіжного досвіду в межах національної правової доктрини доцільно удосконалити практику застосування заходів адміністративної відповідальності за порушення ПДР зафіксованого в автоматичному режимі.

Ключові слова: адміністративно-деліктна юрисдикція, заходи адміністративної відповідальності, патрульні поліцейські, повноваження патрульної поліції, застосування штрафів, зарубіжний досвід, напрямки впровадження.

The purpose of the article is to study the essence and content of the administrative-delict jurisdiction of the patrol police of Ukraine and some foreign countries. As a result of the study, it was found that the administrative-delict jurisdiction of the patrol police is an activity defined by the boundaries of the competence of the patrol police (its officials), which is aimed at identifying administrative offenses (offenses) and bringing persons who committed them to administrative responsibility. It has been established that the patrol police (its officials) are vested with powers for the full range of implementation of administrative tort jurisdiction, since patrol officers are authorized both to detect administrative offenses and to draw up materials on their commission and to consider cases of administrative offenses included in their jurisdiction, and the heads of the patrol police are vested with powers to review the decisions of patrol officers in the procedure of pre-trial (or extrajudicial) appeal of such decisions. The administrative and jurisdictional powers of patrol police officers for the application of administrative liability measures in general and summary proceedings have been determined. Based on the analysis of the administrative tort practice of patrol police officers in certain foreign countries, it has been concluded that in most cases they are vested with limited powers, which are aimed primarily at preventing offenses and recording such offenses with the transfer of materials for consideration either to the head of the police or to the local court. At the same time, the activities of the Austrian patrol police in granting them fairly broad powers to apply significant penalties to persons who have committed administrative offenses without court intervention can serve as a certain guideline for improving the activities of the patrol police of Ukraine.

It has been proven that in order to comply with the rights of citizens in police activities and taking into account foreign experience within the framework of the national legal doctrine, it is advisable to improve the practice of applying administrative liability measures for traffic violations recorded in automatic mode.

Key words: administrative tort jurisdiction, administrative liability measures, patrol police officers, powers of the patrol police, application of fines, foreign experience, directions of implementation.

Актуальність проблематики статті. Підрозділи патрульної поліції в системі Національної поліції наділені найбільшими повноваженнями щодо виявлення правопорушень, оформлення матеріалів справ про адміністративні правопорушення, їх розгляду та винесення рішень про застосування заходів адміністративної відповідальності. Цей вид діяльності в теорії адміністративного права прийнято уособлювати з терміном «адміністративно-деліктна юрисдикція» як діяльності, визначеної межами компетенції відповідного органу публічної влади або його посадової особи, спрямованої на виявлення адміністративних деліктів (правопорушень) та притягнення осіб, що їх вчинили до адміністративної відповідальності [1, с.39]. Відповідно адміністра-

тивно-деліктна юрисдикція є частиною більш об'ємного поняття адміністративна юрисдикція, як компетенція щодо застосування будь-яких заходів адміністративного впливу, в тому числі і заходів адміністративної відповідальності. Важливість аналізу адміністративно-деліктної юрисдикції патрульної поліції України а також поліції зарубіжних країн, на які Україна орієнтується в своїх євроінтеграційних прагненнях зумовлена необхідністю виокремлення вітчизняного досвіду 10-ти річної діяльності Патрульної служби України та можливості його поширення, а також виокремлення окремих шляхів, методів та форм діяльності патрульної поліції зарубіжних країн. Які доцільно впровадити у вітчизняну модель діяльності поліції.

Слід зауважити, що порівняльний аналіз діяльності поліції в тому числі патрульної поліції по застосуванню заходів адміністративної відповідальності за вчинення правопорушення в Україні та окремих зарубіжних країнах в межах своїх наукових в тому числі монографічних досліджень здійснювати багато учених дослідників поліцейстики, серед яких можна виокремити роботи: О. М. Бандурки, О. І. Безпалової, О. В. Джафарової, Т. О. Коломоєць, В. К. Колпакова, С. Ф. Константинова, А.Т. Комзюка, О. В. Кузьменко, М. В. Лошицького, Р.В. Миронюка, В. І. Олефіра, І. Д. Пастуха, М. В. Плугатиря, В. В. Сокурєнка, О.С. Юніна та ін. Однак з початку повномасштабного реформатування діяльності патрульної поліції, яке відбулось у 2014-2015 роках на теренах наукової ниви України і до сьогодні відчутним є спадання інтересу до подальшого дослідження форм, методів та засобів діяльності патрульної поліції, що зумовлює звернути вектор уваги на дослідження адміністративно-деліктної юрисдикції патрульної поліції України та зарубіжних країн.

На виконання мети дослідження нижче ми спробуємо поставити та вирішити ряд наукових *задач*, а саме: з'ясувати стан законодавчого забезпечення адміністративно-деліктної юрисдикції патрульної поліції України та зарубіжних країн; визначити повноваження патрульних поліцейських по застосуванню даних заходів впливу на порушників в цих країнах, оцінити їх ефективність, виокремити передові європейські практики діяльності поліції в цьому напрямку та виокремити окремі пропозиції для підвищення ефективності діяльності поліції України.

Виклад основного змісту статті. Як було зазначено вище адміністративно-деліктна юрисдикція - це діяльність визначена межами компетенції відповідного органу публічної влади або його посадової особи, спрямованої на виявлення адміністративних деліктів (правопорушень) та притягнення осіб, що їх вчинили до адміністративної відповідальності. Відповідно патрульна поліція є органом (суб'єктом) адміністративно-деліктної юрисдикції. На думку Миронюка Р.В. «суб'єктами адміністративно-деліктної юрисдикції слід вважати суб'єкт публічної адміністрації або уповноважений ним орган, який у відповідності до законодавства наділений комплексом повноважень щодо притягнення осіб до адміністративної відповідальності та застосування адміністративних стягнень за вчинення останніми адміністративних правопорушень (деліктів) [2, с.234]. Всіх суб'єктів, автор пропонує поділяти на такі групи: 1) суб'єкти, уповноважені складати протоколи про адміністративні правопорушення та здійснювати попереднє розслідування у справі; 2) суб'єкти, які мають право здійснювати процесуально-забезпечувальні примусові заходи; 3) суб'єкти, уповноважені розглядати справи про адміністративні правопорушення; 4) суб'єкти, що здійснюють контроль нагляд за розглядом та вирішенням справ про адміністративні правопорушення [3, с.59]. Не вдаючись в дискусію щодо класифікації цих суб'єктів, на нашу думку їх слід систематизувати в такі групи: 1) ті, що виявляють адміністративні правопорушення та оформлюють матеріали про їх вчинення; 2) ті, що розглядають справи про адміністративні правопорушення; 3) ті, що переглядають рішення у даних справах у порядку їх оскарження.

Якщо взяти за основу таких критеріїв виокремлення суб'єктів адміністративно-деліктної юрисдикції, то патрульна поліція (її посадові особи) наділена повноваженнями повноваженнями щодо повного комплексу реалізації адміністративно-деліктної юрисдикції, адже патрульні уповноважені як виявляти адміністративні правопорушення та оформлювати матеріали про їх вчинення так і розглядати справи про адміністративні правопорушення, включені до їх юрисдикції, а керівники патрульної поліції наділені повноваженнями і щодо перегляду рішень патрульних у порядку досудового (або позасудового) оскарження таких рішень.

Нижче доцільно здійснити більш повних аналіз адміністративно-деліктної юрисдикції патрульної поліції. Аналіз нормативних джерел, які регламентують повноваження патрульних поліцейських в Україні щодо застосування заходів адміністративної відповідальності, вказує, що основними з них є такі: 1) Кодекс України про адміністративні правопорушення (далі – КУПАП), який в розділі 3, 4 регламентує порядок розгляду справ про адміністративні правопорушення та оскарження рішень по застосуванню адміністративних стягнень [4]; 2) в Законі України «Про Національну поліцію» визначені повноваження патрульних поліцейських по оформленню матеріалів справ про адміністративні правопорушення, які виявляються ними та за якими поліцейські застосовують заходи адміністративної відповідальності [5]; 3) особливості процедури оформлення патрульними поліцейськими матеріалів справ про адміністративні правопорушення, їх розгляду та прийняття і виконання рішень регламентуються відомчими НПА, зокрема: наказом МВС України від 7 листопада 2015 року № 1395 «Про затвердження Інструкції з оформлення поліцейськими матеріалів про адміністративні правопорушення у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху, зафіксовані не в автоматичному режимі» [6]; наказом МВС від 13 січня 2020 року № 113/34396 «Про затвердження Інструкції з оформлення поліцейськими матеріалів про адміністративні правопорушення у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху, зафіксовані в автоматичному режимі» [7]; повноваження патрульних поліцейських по оформленню матеріалів справ про адміністративні правопорушення визначені та конкретизовані в Положенні про патрульну службу МВС [8].

Слід зазначити, що широта суспільних відносин, які перебувають під охороною поліції, обумовила значно більший, порівняно з іншими суб'єктами адміністративно-деліктної юрисдикції. Відповідно до чинного законодавства (ст. 222 КУПАП) поліції надано право розглядати і вирішувати справи про досить широке коло адміністративних правопорушень, зокрема: про порушення публічного порядку, правил безпеки дорожнього руху, правил благоустрою, порядку проведення масових заходів та ін. Та все ж основний вектор діяльності патрульної поліції спрямований на запобігання порушенням публічного порядку та у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху, на що безумовно вказують результати аналітичних наукових досліджень [9, с.130].

Аналіз процедурного законодавства, а зокрема розділів 3,4 КУПАП та інших НПА дає можливість встановити, що патрульні поліцейські застосовують заходи адміністративної відповідальності за вчинення адміністративних правопорушень, підвідомчість яких встановлена ст.222 КУПАП за двома процедурами: загальною та спрощеною.

Загальна процедура притягнення до адміністративної відповідальності поліцейськими передбачає такі процедурні дії: 1) виявлення правопорушення (встановлення юридичного складу правопорушення), відповідно до його кваліфікації за загальною частиною КУПАП; 2) встановлення особи правопорушника (на підставі пред'явлення ним документів, які підтверджують його особистість) або встановлення особистості за інформаційними базами, до яких мають доступ поліцейські; 3) фіксація факту адміністративного правопорушення в процесуальному документі – протоколі про адміністративне правопорушення; 4) зібрання доказів вчиненого особою правопорушення: на підставі встановлення та опитування свідків правопорушення, потерпілої особи у випадку її наявності та самого порушника; проведення огляду та вилучення речей та документів у особи; складення схеми дорожньо-транспортної пригоди; направлення особи на медичне обстеження на стан сп'яніння та ін.; 4) оформлення матеріалів справи про адміністративне правопорушення (узагаль-

нення зібраних процесуальних документів); 5) направлення матеріалів для розгляду за підвідомчістю: до керівника патрульної поліції, якщо патрульний поліцейський, який виявив, зафіксував правопорушення та оформляв матеріали справи не наділений повноваженнями щодо її розгляду; до суду (через керівника поліції), якщо дана категорія справи підвідомча суду на підставі ст. 221 КУпАП; 6) розгляд справи патрульним поліцейським або керівником патрульної поліції у строки та у порядку визначеному КУпАП, як правило в 15 денний строк з викликом особи, яка підозрюється у вчиненні правопорушення; 7) винесення рішення патрульним поліцейським або керівником патрульної поліції за результатом розгляду справи (як правило про застосування адміністративного стягнення у вигляді штрафу); 8) надання матеріалів справи про правопорушення до суду, відповідно до судової юрисдикції; 9) супроводження розгляду справи про адміністративне правопорушення в суді (надання додаткових матеріалів, забезпечення явки та приводу учасників судового розгляду); 10) забезпечення виконання рішення суду про застосування адміністративного стягнення у вигляді позбавлення права керування транспортним засобом (внесення даних до єдиного реєстру власників транспортних засобів).

Крім загальної процедури притягнення особи патрульним поліцейським до адміністративної відповідальності, законодавством визначені підстави та процедура спрощеного провадження, яка урегульована ст.279-1 КУпАП.

Спрощена процедура по оформленню матеріалів справи про адміністративне правопорушення патрульним поліцейським має свої особливості, які полягають у наступному: 1) підставою застосування спрощеного провадження є виявлення адміністративного правопорушення у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху зафіксовано в автоматичному режимі або якщо порушення правил зупинки, стоянки, паркування транспортних засобів зафіксовано в режимі фотозйомки (відеозапису), тобто тільки у випадку вчинення порушення у сфері безпеки дорожнього руху; 2) у випадку виявлення даного порушення за даними фото відеофіксації у випадку наявності порушника поліцейський виносить відразу постанову у справі про адміністративне правопорушення та вручає її копію особі, яка вчинила правопорушення для виконання; 3) при виявленні порушення правил дорожнього руху засобами автоматичної фото відеофіксації, у випадку відсутності порушника але наявності автомобіля засобом якого було вчинено це порушення, поліцейський зобов'язаний розмістити на лобовому склі транспортного засобу копію постанови про притягнення до адміністративної відповідальності (якщо технічні можливості дозволяють встановити відповідальну особу, на місці вчинення правопорушення) або повідомлення про притягнення до адміністративної відповідальності (якщо технічні можливості не дозволяють встановити відповідальну особу, на місці вчинення правопорушення); 4) у разі виявлення порушення правил дорожнього руху засобами автоматичної фото відеофіксації, у випадку відсутності порушника та автомобіля засобом якого було вчинено це порушення, поліцейський зобов'язаний за даними Єдиного державного реєстру транспортних засобів, а також у разі необхідності - за даними Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань встановити відповідальну особу, власника або володільця транспортного засобу. Даній особі направляється повідомлення про притягнення її до адміністративної відповідальності. Повідомлення про притягнення до адміністративної відповідальності має містити також інформацію про порядок виконання адміністративного стягнення, у тому числі реквізити для сплати 50 відсотків розміру штрафу протягом 10 банківських днів з дня вчинення відповідного правопорушення, що вважається виконанням адміністративного стягнення у повному обсязі.

Разом з цим уповноважений поліцейський, який займається оформленням порушень правил дорожнього руху, зафіксованих технічними засобами виносить постанову про накладення адміністративного стягнення за правопорушення у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху, зафіксоване в автоматичному режимі, або за порушення правил зупинки, стоянки, паркування транспортних засобів, зафіксоване в режимі фотозйомки (відеозапису), яка виноситися без участі особи, яка притягається до адміністративної відповідальності. Інформація про дане правопорушення та винесена постанову про накладення адміністративного стягнення не пізніше наступного робочого дня з дня встановлення відповідальної особи, вноситься до Реєстру адміністративних правопорушень у сфері безпеки дорожнього руху.

Окремо главою 24 КУпАП передбачено *порядок оскарження постанов у справах про адміністративні правопорушення*, винесених поліцейськими, він має теж свої особливості, розгляд яких недоцільно здійснювати в межах цієї статті, що є поза межами предмета дослідження.

Натомість нижче доцільно здійснити аналіз особливостей застосування патрульними поліцейськими заходів адміністративної відповідальності за вчинення правопорушення в окремих зарубіжних країнах та з'ясувати можливість впровадження його в Україні.

В більшості європейських країн патрульна поліція наділена поноваженнями щодо припинення адміністративних правопорушень у сфері публічного порядку та безпеки, порушення правил дорожнього руху та благоустрою території а також правом оформлення матеріалів справ про виявлені правопорушення та встановлення осіб, що їх вчинили. Різницями є лише повноваження щодо меж застосування адміністративних санкцій за їх вчинення. Наприклад, в Німеччині поліція при розслідуванні адміністративних правопорушень наділена тими самими правами та обов'язками, що й під час переслідування злочинів, якщо закон не визначає інше. Основним нормативним актом, у якому закріплені загальні принципи адміністративної відповідальності, ключові поняття, процесуальні правила здійснення розгляду справ про адміністративні правопорушення, їх підвідомчість, порядок виконання постанов у справах про адміністративні правопорушення, є Федеральний закон про адміністративні правопорушення. Більш детальний аналіз цього закону дозволяє стверджувати, що він передбачає три види негативних правових наслідків адміністративного правопорушення: 1) адміністративний штраф; 2) попередження та попередження зі стягненням грошової суми; 3) додаткові покарання. Адміністративно-деліктне законодавство ФРН, як і багатьох інших розвинених європейських країн, на процедури притягнення особи до адміністративної відповідальності накладає принципи кримінальної процедури, однак диференціює їх. Зокрема, у ФРН існують три види провадження із застосуванням штрафів: стягнення штрафу на місці вчинення правопорушення; загальне провадження в адміністративно-деліктному процесі; провадження в суді. Перший вид є найбільш спрощеним, адже застосовується за незначні адміністративні правопорушення, у разі, якщо санкція не перевищує 350 євро. Його можуть застосовувати патрульні поліцейські під час виконання ними своїх службових обов'язків, пов'язаних з виявленням адміністративних правопорушень на місці їх учинення, проте виключно за згодою і визнанням своєї провини особою, яку притягують до адміністративної відповідальності, що позбавляє останню права оскаржити прийняте рішення. Момент згоди порушника є обов'язковим, оскільки за її наявності складають процесуальний документ (акт, протокол) про фіксацію адміністративного правопорушення, копію якого вручають порушнику, або йому видають копію довідки про сплату штрафу (якщо сплата штрафу відбувається на місці), що є документами суворої звітності. У разі, якщо особа, яку притягують до адміністративної відповідальності, не

визнає факт учинення нею адміністративного правопорушення, або вчинення адміністративного правопорушення, за яке передбачається застосування штрафу понад 350 євро, поліцейський (як правило керівник патрульної поліції) здійснює загальну процедуру розгляду справ, яка передбачає виклик і заслуховування порушника, свідків, оцінку доказів, проведення експертиз тощо, що завершується прийняттям процесуального документа – постанови про накладення штрафу, яка може бути оскаржена в суді [10, с.236].

Досить схожим є розгляд справ про адміністративні правопорушення органами та підрозділами патрульної поліції в Австрійській Республіці. У зазначеній країні діє Закон «Про адміністративні покарання», який передбачає, так само, як у Німеччині, три види адміністративних проваджень. Слід наголосити на відмінностях та особливостях австрійської моделі здійснення адміністративно-деліктної юрисдикції органами поліції. Попри те, що австрійське адміністративне законодавство передбачає досить суворі санкції за вчинення адміністративних правопорушень, на відміну від моделі нашої країни (наприклад, штраф розміром дві тисячі євро, або позбавлення волі до шести місяців), розгляд справ про адміністративні правопорушення здійснюється не судами, а адміністративними органами, у тому числі поліцією. Навіть оскарження в зазначених справах розглядають адміністративні сенати [10, с.237].

У Великій Британії патрульні поліцейські не наділені правом розглядати справи про адміністративні правопорушення. Вони лише складають відповідні документи, направляють їх до суду магістрату, який і приймає рішення про накладення стягнення. Причому покарання за аналогічні правопорушення у Великій Британії є значно тяжчим, ніж в Україні. Наприклад, за дрібне хуліганство можна отримати до півроку позбавлення волі [11, с. 442].

Якщо говорити про розгляд справ про адміністративні правопорушення у Франції, необхідно зазначити, що французьке адміністративно-деліктне законодавство є несистематизованим і ґрунтується на значній кількості галузевих законодавчих актів, на відміну від вітчизняної моделі. Поліцейські здебільшого займаються виявленням та оформленням правопорушень, а безпосередній розгляд здійснює спеціальний орган – поліцейський трибунал, як спеціальний суд, який створено з метою вирішення справ про дрібні правопорушення. Патрульні поліцейські та жандарми не наділені правом притягувати до відповідальності осіб, які вчинили правопорушення, вони лише займаються їх оформленням [11, с.441].

Висновки. В результаті дослідження в межах даної статті з'ясовано, що адміністративно-деліктна юрисдикція патрульної поліції це діяльність, визначена межами компетенції патрульної поліції (її посадовими особами), яка спрямована на виявлення адміністративних деліктів (правопорушень) та притягнення осіб, що їх вчинили до адмі-

ністративної відповідальності. Встановлено, що патрульна поліція (її посадові особи) наділена повноваженнями щодо повного комплексу реалізації адміністративно-деліктної юрисдикції, адже патрульні уповноважені як виявляти адміністративні правопорушення та оформлювати матеріали про їх вчинення так і розглядати справи про адміністративні правопорушення, включені до їх юрисдикції, а керівники патрульної поліції наділені повноваженнями і щодо перегляду рішень патрульних у порядку досудового (або позасудового) оскарження таких рішень. Визначено адміністративно-юрисдикційні повноваження патрульних поліцейських по застосуванню заходів адміністративної відповідальності в загальному та скороченому провадженні.

На підставі аналізу адміністративно-деліктної практики діяльності патрульних поліцейських в окремих зарубіжних країнах зроблено висновок, що в більшості вони наділені обмеженими повноваженнями, які спрямовані перед усім на запобігання правопорушенням та фіксації таких правопорушень з переданням матеріалів до розгляду або керівнику поліції або до місцевого суду. В той же час як певний орієнтир для удосконалення діяльності патрульної поліції України може слугувати діяльність патрульної поліції Австрії щодо наділення досить широкими повноваженнями по застосуванню суттєвих штрафних стягнень до осіб, які вчинили адміністративні правопорушення без втручання суду.

Доведено, що з метою дотримання прав громадян в діяльності поліції та з урахуванням зарубіжного досвіду в межах національної правової доктрини та практики застосування заходів адміністративної відповідальності за порушення ПДР зафіксованого в автоматичному режимі доцільно встановити наступне: 1) нормативно закріпити положення відповідно до якого за вчинення правопорушення у сфері безпеки дорожнього руху, зафіксовані в автоматичному режимі доцільно притягувати до відповідальності не власника транспортного засобу, а водія – особу, яка фактично керувала транспортним засобом в момент фіксації правопорушення за допомогою технічного засобу, працюючого в автоматичному режимі; 2) доцільно встановити адміністративну відповідальність власника транспортного засобу за неналежну передачу транспортного засобу для керування іншій особі або ухилення від внесення відомостей про належного користувача відповідного транспортного засобу до Єдиного державного реєстру транспортних засобів; 3) врегулювати процедуру звільнення власника транспортного засобу від відповідальності в разі: протиправного вибуття транспортного засобу чи його номерних знаків з володіння власника; перебування за кермом транспортного засобу на законних підставах іншої особи, обов'язок надання доказів щодо своєї непричетності до вчиненого правопорушення покладатися на власника транспортного засобу.

ЛІТЕРАТУРА

1. Миронюк Р.В. Правовий статус суб'єктів адміністративно-деліктного процесу: теорія та практика реалізації. *Монографія*. Дніпропетровськ: Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2013. 510 с.
2. Миронюк Р.В. Правовий статус суб'єктів адміністративно-деліктної юрисдикції: напрямки удосконалення. *Вісник Харківського національного університету внутрішніх справ: збірник наукових праць*. 2012. №1(56). С.227-234.
3. Миронюк Р.В. Система суб'єктів адміністративно-деліктної юрисдикції. *Наше право*. 2012. №2. Ч.1. С.55-59.
4. Кодекс України про адміністративні правопорушення: Закон України від 07.12.1984 № 8073X. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/8073110#Text>.
5. Про Національну поліцію України : Закон України від 02.07.2015. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/58019#Text>.
6. Про затвердження Інструкції з оформлення поліцейськими матеріалів про адміністративні правопорушення у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху, зафіксовані не в автоматичному режимі: Наказ МВС України від 07.11.2015 № 1395. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z140815/print1443124473335521>.
7. Про затвердження Інструкції з оформлення поліцейськими матеріалів про адміністративні правопорушення у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху, зафіксовані в автоматичному режимі : наказ МВС України від 13 січ. 2020 р. № 13. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0113-20>.
8. Про затвердження Положення про патрульну службу МВС: Наказ МВС України від 02.07.2015 № 796. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0777-15#Text>.
9. Адміністративно-юрисдикційна діяльність міліції громадської безпеки: *навч. посіб.* / С.М. Алфьоров, Т.П. Мінка, Р.В. Миронюк; за заг. ред. С.М. Алфьорова; Дніпропетр. держ. ун-т внутр. справ. Харков: Право, 2014. 304 с.
10. Миронюк Р.В., Миронюк С.А. Особливості застосування поліцейськими заходів адміністративної відповідальності за вчинення правопорушення та порядку оскарження їх застосування: зарубіжний досвід і впровадження його в Україні. *Police activity in Ukraine and European countries: modern standards and unification options: Collective monograph*. Riga, Latvia: «Baltija Publishing», 2021. Pp.214-239.
11. Yunin O.S. Application of police measures of administrative responsibility for commitment of offenses: national practice, foreign experience and possibilities of its implementation. Publishing House "Baltija Publishing", 2024. Pp. 426-442. DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-442-9-23>.